

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

ชุมชนไทย้อย บ้านโพน มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแหล่งประเพณีวัฒนธรรมชาติพันธุ์ไทย้อยที่มีการสืบทอดประเพณีอย่างเคร่งครัด ดังจะเห็นได้จากในหนึ่งรอบปี จะมีงานบุญประเพณีต่าง ๆ ตลอดทั้ง 12 เดือน ทั้งยังมีประเพณีอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทย้อยที่ถือปฏิบัติกันมาจากรุ่นสู่รุ่นถึงปัจจุบัน นั่นคือ ประเพณีงานประเพณีเรือไฟบัก ที่จะมีการประกอบพิธีกันในเดือน 11 หรือช่วงออกพรรษา นอกจากนั้นในชุมชนยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นหลากหลายแขนงที่น่าสนใจ เช่น การรักษาโรคด้วยหมอยพื้นบ้าน อันได้แก่ การเจ็บไข้ได้ป่วยทั่วไป โรคกระดูก หรือถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย การทำเกลือสินเธาว์ การทำขนมจีนแป้งหมัก การจักสาน ตลอดจนการทอผ้า ด้วยความที่ชุมชนบ้านโพนมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย แต่ยังคงยึดมั่นในขนบประเพณี ตามวิถีไทย้อยที่แตกต่างจากชุมชนและชนเผ่าอื่น จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และน่าเรียนรู้ สำหรับนักท่องเที่ยวผู้ที่มีความชื่นชอบ ต้องการเรียนรู้ และสัมผัสวัฒนธรรมพื้นถิ่นอยู่ไม่น้อย

คณะผู้ศึกษา ได้ลงพื้นที่สำรวจศักยภาพพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว และได้ทำการสนทนากลุ่มกับผู้แทนชุมชน เพื่อร่วมกันหาจุดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ที่จะสามารถพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมต่อไปในอนาคต ดังนี้

จุดเด่น และเอกลักษณ์ของชุมชน

1. เป็นชุมชนไทย้อย ที่มีความสามัคคี มีความภาคภูมิใจในความเป็นชนเผ่าดั้งเดิม นอกจากจะมีระบบวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมที่ทำกันมาตั้งแต่อดีต สิ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ไทย้อยได้เป็นอย่างดี อีกอย่างหนึ่งก็คือ ภาษาไทย้อย ชาวบ้านโพนยังคงพูดคุยสื่อสารกันโดยภาษาท้องถิ่นทั้งชุมชน ภาษาไทย้อยจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาไท-กระได มีเฉพาะภาษาพูดพื้นฐานเสียงแตกต่างไปจากภาษาไทยลาว (ภาษาไทยอีสาน) ตรงที่ฐานเสียงอักษรสูง และเสียงจัตวา จะเน้นหนักในลำคอ น้ำเสียงสูง อ่อนหวาน ฐานเสียงสระ เอือ โอ ในภาษาไทยลาวจะตรงกับฐานเสียงสระ เอีย และ เออ ตามลำดับ เช่น เอือ เป็น เอีย ให้ เป็น เหือ ประโยคว่า อยู่ทางใด เป็น อยู่ทางเลอ เข้าสิไปไส เป็น เข้านะไปกะเลอ เป็นต้น

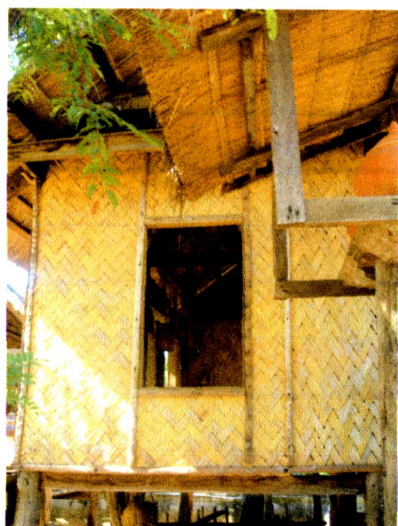
2. มีประเพณีปฏิบัติที่งดงาม ตามวิถีไทย้อย ชุมชนบ้านโพน นับว่าเป็นชุมชนเดียวที่ยังคงยึดมั่นในประเพณีโบราณและดำเนินอยู่จนถึงปัจจุบัน ชาวบ้านต่างนับถือศาสนาพุทธ และยึดถือปฏิบัติประเพณีทางพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัด ประเพณีปฏิบัติที่มีความงดงามและมีชื่อเสียงของบ้านโพน ได้แก่ งานประเพณีเรือไฟบัก เนื่องด้วยบ้านโพนไม่ได้ยึดติดกับแม่น้ำ ชาวบ้านจึงได้คิดทำเรือไฟบักขึ้น ตามความเชื่อของศาสนา

พุทธ พ่อประนิต วดีศิริศักดิ์ ได้เล่าให้ฟังว่า งานประทีปเรือไฟบก เป็นการปฏิบัติตามความเชื่อของศาสนาพุทธ เพื่อบูชารอยพระพุทธรบาทที่ประทับไว้ ณ หาดทรายริมฝั่งแม่น้ำนัมทามหานที บูชาพระรัตนตรัยและเพื่อการบูชาคุณพระแม่คงคา ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ประเพณีลอยเรือไฟบกนี้ เป็นประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนไทยย้อบ้านโพน ที่ชาวบ้านต่างอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นประเพณีที่ดีงามสมควรเผยแพร่ให้ได้รับรู้อย่างกว้างขวางต่อไป

3. มีภูมิปัญญาท้องถิ่น อันแสดงถึงวิถีชุมชนที่น่าสนใจ อันเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ และนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในวิถีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งภูมิปัญญาในการทำเกลือ การทอผ้า จักสาน และการรักษาโรค



4. มีหอวัฒนธรรม เป็นที่นำเสนอการดำเนินชีวิต ที่อยู่อาศัยโดยจัดสร้างเป็นแบบบ้านไทยช้อ แสดงพื้นที่ใช้สอยในบ้าน อุปกรณ์เครื่องมือในการประกอบอาชีพ และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีส่วนแสดงประวัติความเป็นมาของชุมชนไทยช้อ สำหรับนักท่องเที่ยว และคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ เนื่องจากในปัจจุบันบ้านพักส่วนใหญ่ไม่ได้มีการสร้างแบบดั้งเดิม



5. มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ที่อยู่ไม่ไกลจากชุมชน ได้แก่ พระธาตุท่าอุเทน พระบางวัดไตรภูมิ และวัดป่าโพธิ์ศรี



พระธาตุท่าอุเทน อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม



พระธาตุท่าอุเทน อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม



พระบาง วัดไตรภูมิ อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม



วัดป่าโพธิ์ศรี อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางศักยภาพการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทยอ บ้านโพธิ์ คณะผู้ศึกษาวิจัย จึงขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ไทยอ บ้านโพธิ์ ไว้ดังนี้

1. การวางแผน

- 1) ควรมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยขอรับการสนับสนุนข้อมูล บุคลากร และงบประมาณจากภาครัฐ
- 2) ควรฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวและกลุ่มอาชีพในชุมชน และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น
- 3) มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมงานประเพณีของไทยอ บ้านโพธิ์ ผ่านทางสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิทยุ แผ่นพับประชาสัมพันธ์ หรือเว็บไซต์ ซึ่งอาจขอรับการช่วยเหลือได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ หรือ สถาบันการศึกษา

2. การดำเนินงาน

- 1) ควรมีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการกลุ่ม มีโครงสร้างที่ชัดเจน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดแบ่งหน้าที่ให้ชัดเจน
- 2) จัดทำข้อกำหนด ข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยว และแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเรียนรู้ประเพณีและกิจกรรมของชุมชน เพื่อไม่ให้ประเพณี โบราณที่สืบทอดกันมา ถูกกระทำให้เปลี่ยนแปลงไป
- 3) จัดทำข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียม ค่าบริการต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบอย่างชัดเจน ตลอดจนข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างละเอียด เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเลือกและตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยวได้